

Rolfsted
Sogns
Lokalhistoriske
Forening
2004

Da strømmen kom til Rolfsted og omegn

Da strømmen kom til Rolfsted og omegn.

Den 19/4-1910 blev der ved et møde i Rolfsted Forsamlingshus vedtaget love for det kommende jævnstrømsværk. Bl.a. nævnes at motorer til tærskning, formaling af korn o.lign. må fra midten af november og til 1. februar ikke bruges før kl. 8 morgen, og efter kl. 5 eftermiddag.

3/5 købes 1 skp. land = 689,5 m² for 425 kr. Byggegrund (nuværende Elværksvej 4).

6/5 – 25 beboere i Davinde ønsker at blive medlemmer. Der optages et lån på 85.000 kr. Skomager Chr. Fr. Christiansen sælger sit hus til værkpasserbolig for 3.200 kr. incl. frugttræer. Dog skal værkpasseren samme år dele frugthøsten med skomageren. Desuden fjerner skomageren kakkel-ovnen fra stuen.

25/6 – Det vedtages at loft i akkumulatorrum skal ferniseres, pris: 7 øre pr. □ alen.

30/10 – Da alle målere ikke er på plads, skal der ved forbrug til tærskning betales 20 øre pr. td. rug og 10 øre pr td. forårskorn.

1911

28/2 – Det vedtages at yde mejeristen en anerkend-else på 20 kr. for medhjælp ved regnskab, samt for lokale ved bestyrelsesmøde.

10/5 – Rabat på forbrug af kraft: 25% for 600 kr.'s forbrug, 20% for 500 kr., 15% for 400 kr. og 10% for 300 kr.'s forbrug.

Nogle medlemmer bruger andet lys end det elektriske, hvilket er lovstridigt.

1912

Der er nu 24-25 andelshavere. Brændselsolie koster 72 kr. pr. 1000 kilogram ab Odense og 68 kr. pr. 1000 kilogram ab Kbh. 24/10 – Der skal indlægges telefon på værket. Værkpasseren betaler ½ delen af omkostningerne. Bestyrelsesmøde holdes jævnligt ved værkpasseren.

1913

Værkpasseren må ikke forlade pladsen i mdr. nov. dec. og jan., da det vil være uheldigt at skulle ansætte en ny i de mdr. med stort forbrug.

1914

Værkpasser Hansens årsløn stiger fra 1.000 kr. til 1.100 kr. Davinde Forsamlingshus, Torpegård og Tarup Mejeri ønsker at få indlagt lys og kraft. Nogle medlemmer har anskaffet 10 normalt lys-brændere (metaltråde), hvis strømforbrug er så lavt at det ikke påvirker måler og er derfor forbudt. Overtrædelse koster en månedlig mult på 10 kr. Da der ikke er opsat målere i Rolfsted og Davinde kirker, betales 5 kr. pr. aften. Ved rengøring og fyring i kakkelovn må el. lys ikke benyttes uden tilladelse fra bestyrelsen.

1915

Værkpasser Hansen afløses af Møller, som får lov til at reparere på andelshavernes net for max. 45 øre/timen.

1916

12/04 - Der er optalt 1614 lamper og 68 stk. motorer med tilsammen 308 HK.

Pga. krigen kan der ikke fremskaffes syre og heller ikke forbrændingsolie i vognladninger. Værkpasser Møller har opsagt sin stilling med 3 mdr's varsel.

8/5 – 6 ansøgninger til værkpasserstilling.

K.E. Hansen fra Mammen tiltræder 1/7. Løn: 1.000 kr./årlig, frit hus og have, ½ telefon og 200 kr. i reserve. I tilfælde af indkaldelse må Hansen selv anskaffe en af bestyrelsen godkendt passer. Bestyrelsen forbeholder sig ret til at afholde møder i beboelsen ved værket.

29/8 – De 44 kraftforbrugere er indkaldt til møde, det er svært at skaffe olie, de må kun bruge motorer 3 dage om ugen, tirs-, tors- og lørdag frem til 1/11 d.å.

Overtrædelse koster 10 kr. pr. dag.

25/10 – Generalforsamling. Der er nu 102 forbrugere med i alt 1657 lamper og 65 stk. motorer. Formanden får 50 kr. årlig for tidsspilde og ulejlig-hed, det samme for 1917.

1917

Bestyrer Hansen har opsagt sin kontrakt, og at han grundet sygdom ønsker at fratræde pladsen så snart som muligt. Tidligere bestyrer Anders Hansen var af den grund indkaldt for om muligt at overtage pladsen igen. Årlig løn: 1.500 kr. + 100 kr. så længe krigen varer. Det undersøges om vandmøllerne kan levere kraft, men de er for svage. Mejeriet blev spurgt om deres dampmaskine kunne hjælpe, men hvad hvis der sker brud på denne? Så det blev opgivet.

5/7 - Prisen blev sat til 6 øre H.T.W. både for lys og kraft.

6/8 – Blev det vedtaget at købe strøm fra Rolfsted Mølle, pris 10 øre KWT. Møller Petersen skal have gratis lys efter samme princip som andelshaverne. Okt. – Oliesituationen tilspidises. Der må kun bruges kraft til hakkelsesmaskine. Overtrædelse straffes med muld på 50 kr. Vandhjulet kan ikke producere væsentlig kraft.

(I 1917 blev der afholdt 19 møder incl. General- og ekstraordinær generalforsamling).

Værkpasser Larsen fra Ullerslev ansættes. Der lånes penge i Rolfsted sogns hjælpekasse til turbine og turbinehus. 3000 kr. at forrente og afdrage i løbet af 2½ år. Akkumulatorbatterier skal udskiftes.

Der påtænkes turbine ved Tvevad (2åer) men opgives pga. lodsejernes økonomiske krav.

1918

3. september tildeles 340 kg. Spindelolie, som fordeles efter ejendomsskyld. Forslag om at hæve prisen til 8 øre KWT nedstemmes. Bestyrer Larsens løn hæves fra 1400 kr. til 1600 kr. årlig, at regne fra 1/11.

1919

April - Turbine opgives endeligt.

Maj - Regnskabsfører Larsen får hævet sin løn fra 50 kr. til 100 kr./årlig. Kursus i målerjustering afholdes på Askov, pris: 40 kr., Larsen deltager. Larsen stiger i løn til 2400 kr./årlig. Skal så passe og aflæse målere.

1920

Stigende oliepriser bevirker stigende elpriser: 7 øre for kraft og 8 øre for lys.

1921

Den store dieselmotor trænger til reparation, yder kun det halve.

1922

Henvendelse fra beboer i Ferritslev, der ønsker at komme med (Ferritslev Andels Elektricitets-selskab). Nov. Ferritslev mejeri køber strøm til lys.

1923

Der bevilges bestyrer Larsen 200 kr. til opførelse af materialeskure. Larsen må selv opføre det. Okt. - Kassebeholdningen er på 10.500 kr. Gæld på 6.500 kr. til gårdejer Julius Andersen, Davinde bliver indfriet. (Det var almindeligt at optage lån ved bønder). Lampeantal og motor hk, er næsten fordoblet siden værkets start. Da Tarup nu har mange andelshavere var der forslag om at der skulle vælges et medlem derfra, til bestyrelsen.

Dec. - 6 beboere fra Tvevad forhører om at komme med, de skal selv betale forstærkning af net.

1924

Jan. - Batterier trænger til rensning. Bundfald har snart nået plader.

Marts - Mange ildebrande pga. overbelastning og dårlig vedligeholdte kabler.

Nov. - Bestyrer Larsen får 100 kr. til nytår for at holde maskinen i gang i nov. - dec. og jan. Ligeledes gave til

medhjælper Marius Larsen, som påskønnelse for hans arbejde på værket.

1925

Jan. - Lovligt at tilslutte 1 HK motor til lysledning. Juni - 3 i Ferritslev søger om at komme på nettet. Der købes en 100 hk motor på Sjælland, så man nu har to store.

Okt. - Ny brønd skal graves, da den gamle tit går tør (køling af motorer), 6 alen dyb og 3 alen i tværmål. Pris: 348 kr. Brøndgraver Holger Vestergaard, Tarup.

1926

Jan. - Den samlede bestyrelse modtager den nye Bukh motor. Fabrikant Bukh var mødt.

Maj - Andelshavere i Davinde klager over strømtilførelse. En kunne ikke tærske i vinteren 25/26.

Juli - Menighedsrådet i Rolfsted ansøger om gratis lys. Så skal Davinde også have det.

1927

Dec. - Problemer med 60 HK motor der ikke yder det forventede. Ventiler skal renses. Stumper skal jævnligt udtages og renses for ikke at sætte sig fast. Bukh mener der er brugt forkert cylinderolie.

1928

Prisen nedsættes fra 40 øre KWT til 30 øre. Strøm til koge- og varmebrug fastsættes til 12 øre KWT.

1929

Nyt komfur til bestyrer Larsen. Det gamle er brændt op, tæret.

Maj - Man køber nogle tomme olietønder, da der kan spares 12 kr./ton ved at egnens vognmænd henter olien i Nyborg. Vognmand Martin Nielsen får kontrakten ved at levere olien til 4 kr./ton, netto.

1930

Der skal graves ny brønd. Den gamle kan ikke levere vand nok til begge motorer.

1931

Der skal købes en større motor, da de to nuværende ikke yder nok. Man vedtog at købe en Bukh 120-145 HK, den gik mere lydløs en Holebymotoren.

1933

Mange skylder for el.

Juli – Begge motorer skal forsynes med automatisk olietilførsel.

Sep. – Ferritslev Elektricitetsforening ansøger om at blive andelshaver, hvilket blev vedtaget.

1934

Ferritslev savværk ønsker strøm i 4 uger, medens ny dampmaskine installeres. Kraftprisen er 10 øre KWT.

1935

Den 2/7 kl. 16.00 blev der afholdt 25 års jubilæum på Rolighedskroen. Menu: Oksesuppe, kød og peberrod, kransekage, øl og kaffe for 2 kr./kuvert. Værket betalte.

1936

Aftale med Møller Norvang om at tage vand fra åen til køling af dieselmotorer. Egen brøndvand var for kalkholdig. Værkpasser Larsen får 3200 kr./årligt. Der produceres 134.000 KWT årligt, der bør købes ny motor. Det blev en 150 HK. Pris 19.000 kr.

1937

Lys: 18 øre KWT. Kraft: 12 øre KWT.

1939

Lejere skal deponere 10 kr., da en del rejser uden at betale.

1940

Stigende oliepriser. 1 ton koster 200 kr. Strømmen stiger til 25 øre KWT for lys og til 20 øre KWT for kraft. Der skal afbrydes for strømmen til enkelte andelshavere pga. for stor resistance.

Dynamo på Ferritslev Savværk etableres, den leverede i 1940 ca. 35.000 KWT. Nyt løbehjul på turbine ved Rolfsted Mølle. Tilbud på 18m vind-mølle fra Lykkegård, pris: 24.000 kr. + fundament, dynamohus og instrumenter. Vedtaget. I drift den 23/12.

1941

Værkpasser Larsen får 3 øre KWT som møllen producerer. Imod skal Larsen holde en kvalificeret medhjælper.

1942

Strøm fra Odense Elværk.

1944

Nov. – Der købes 1 skp. land = 689,50 m² af Hans Hansen for 1.000 kr.

1945

Jan. – Der skal ansættes en kontrollør for at efterse at folk overholder deres køretid i spærretiden.

Marts – Alle barberer, under værket, kan få halvdelen af deres strømforbrug til kraftpris.

Juni – Vindmøllen skal males. Tilbud: 650 kr.

Nov. – Man lejer en mand til at fjerne grene der generer ledningerne.

Dec. – Det vedtages at bestyrelsen fremover nyder en øl og en kop kaffe på værkets regning, når der er bestyrelsesmøde.

1946

Jan. – Hans Jensen, Kappendrup antages til regnskabsfører for 500 kr. pr. år. Valget gælder et år af gangen.

1947

Jan. – En del har ikke betalt, de får frist til 10/2 og 15/2 vil strømmen blive afbrudt, og det vil koste 5 kr. at komme på igen.

Aug. – 33 har søgt værkpasserstillingen. 5 udtages.

Sep. – Claus Henningsen, Jedsted ved Ribe, får pladsen.

1948

April - Elektriske hegn, der går uden om måler koster 10 kr. årligt. Målere er af og til unøjagtige.

1949

Pga. udvidet arbejde forhøjes kassererens løn fra 500 til 800 kr. årligt.

Nov. - Den ene vinge på møllen er blæst ned.

1950

(Protokollen er for første gang ført med kuglepen).

1951

Feb. - Skal der købes motor eller skal man gå over til vekselstrøm? P.t. synes jævnstrøm at være billigst.

Marts - C. Henningsen mener ikke man kan få en kvalificeret assistent til den løn bestyrelsen vil give. Lønnen er ikke hævet i 3½ år.

April - Det vil være for dyrt at omlægge Ferritslev og omegn til vekselstrøm.

Juli - Elektricitetsrådet har sendt skrivelse om fordelene ved vekselstrøm, men Axel Meyers beregninger/tilbud viser noget andet. Udgiften for elværket vil blive mellem 1½ - 2 mio. kr.

Bestyrelsen køber en brugt M.V.K. 360 HK diesel motor i Århus for 60.000 kr. og har nu 3 motorer.

Okt. - Svært at få bevilliget valuta til køb af dynamo i Norge.

Nov. - For få andelshavere møder til general-forsamling.

1952

April - Forsikringsselskabet Fjerde Sø vil ikke forsikre den nye motor før der er foretaget svingningsprøver, da mærket er dem ukendt.

1954

Jan. - Tarup Gadebelysning mener at strømmen er for dyr.

Feb. - C. Henningsen anmoder om højere løn til assistenten. Dette kunne ikke bevilliges.

Nov. - Spændingsforhold er dårlig i yderkanten af "nettet" i høst og under uvej, hvilket også påvirker målere så nogle får nedsat deres måler aflæsning.

1955

Juni – Møder angående om man skal overgå til vekselstrøm.

1956

Aug. – Flertal for indmeldelse i EFLA, fra 24/8, vedtaget, pris: 110.000 kr.

Nov. – Ombygning til vekselstrøm i Davinde er iværksat.

1958

April – Ferritslev Gadebelysning anmoder om omlægning til vekselstrøm. Ej bevilliget.

Nov. – Ca. 59.000 KWT mere salg end sidste år.

1959

Jan. – Vekselstrøm i Ferritslev fra sommeren 59.

Claus Henningsen på kontrakt fra 1/5.

Sep. – Den store M.V.K. dieselmotor sat til salg for 25.000 kr. uden dynamo. Den blev solgt for 16.000 kr. mod at køber, der bor i Skagen, selv fjerner den.

Nov. – Produktion af el med dieselmotor stopper, går nu over ensretter.

1960

Kappendrup får vekselstrøm. Kassererens løn hæves til 1.000 kr. årligt. 12/5 nedrives vindmølle. 1/9 sammenkomst med damer i anledning af værkets 50 års jubilæum.

1961

Omlægning til vekselstrøm i Hudevad.

Dec. – Enkelte i Rolfsted har stadig jævnstrøm, disse fik vekselstrøm fra sommeren 1962 og hermed sluttede jævnstrømmen sin historie.

Folke Degnemark Larsen

Kilde: To protokoller, der har været anvendt ved bestyrelsesmøder. Der er så vidt muligt brugt de vendinger som referenten har nedskrevet. Meget er udeladt, da det ellers ville blive for omfattende, fx hvem der sad i bestyrelsen osv.

Arrangementer i det nye år:

Onsdag d. 21. januar kl. 19.30 har vi lokalhistorisk aften i Ferritslev Fritidshus. Denne gang er Ferritslev Apotek emnet. Apoteker Mary Lorenzen vil fortælle om apoteket dengang og nu. Entré inkl. kaffe 40 kr.

Tirsdag d. 20. april kl. 19.30 afholdes der generalforsamling. Efter generalforsamlingen vil Peter Thyssen berette om sin tid som "Præst på Gaden". Foreningen betaler kaffen denne aften.

Besøg på arkivet?

Arkivet har i 2004 åbent den første tirsdag i måneden fra 13 – 15 undtagen i skolernes ferier og på helligdage samt efter aftale med Arne B. Pedersen, tlf. 65981274, bedst mellem 18 og 19, evt. besked på telefonsvarer. E-mail: rolfstedarkivet@yahoo.dk
Adressen er Rolfsted skole, Skolevej 16, over for kontoret neden for trappen.

Kontingent 2004.

Kontingentet er 40 kr. for enkeltmedlemmer og 80 kr. for hele husstanden. Vedlagte indbetalingskort bedes benyttet inden 1. marts, men man kan evt. betale direkte til kassereren ved arrangementer. Ved betaling over nettet husk venligst medlemsnummer.

Bestyrelsen for Lokalhistorisk Arkiv og Forening:

Folke Degnemark Larsen, formand	65981696
Arne B. Pedersen, arkivleder	65981274
Anne-Lise Bækkelund	65981228
Gerner Hansen	65981932
Jørgen Hansen, kasserer	65982142

PRØV

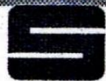
Kig ind til os...

Vi vil gerne være dit nye pengeinstitut.

I Sparekassen Faaborg er vi lokale og lige i nærheden, så det er let at komme i kontakt med os.

Med din egen personlige rådgiver, er du et kendt ansigt, så du ikke skal forklare det hele om og om igen.

Du skulle prøve os!

**Sparekassen
Faaborg**

- en levende del af Fyn

Ferritslev

Ørbækvej 78 · 5863 Ferritslev
Tlf. 63 90 80 80 · Fax. 63 90 80 88
ferritslev@sparekassenfaaborg.dk

Åbningstider:

mandag - onsdag	12.30-16.00
torsdag	12.30-17.30
fredag	12.30-16.00
Alle dage 9.30-12.00 efter aftale	